

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 2. Desumpta ex cap. 1. & 2. lib. Judicum, in quibus describitur Sollicitudo Israëliitarum de Duce locô demortui Josue obtinendo. Victoria de Adonibezec, pœnâ Talionis punito. Petitum Axæ à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

23. v. 12. & 13. teste Nezarâ clarissimâ videtur demonstrare verbis. Olim Moyses parvulus aquis immergebatur: sed jussu Dei fluvius parcebat infanti, ut inde Pharaoni reprobo tristis casus emergeret, unde electus ille Moyses salutem suam consequbatur. Licet gallina munda avis mille immunditias in sterquilinio manducet in optimam tamen substantiam transeunt: econtra etfi purissima columbarum pectuscula comedat accipiter immundus, in pessimam tamen aliti convertuntur carnes: malos ergo & reprobos alloquitur S. Bonaventura in Psal. 118. scribens: *ô infelices expectatores! nescitis, quid expectetis. Expectant claritatem, suavitatem, tranquillitatem: sed inveniunt pro temporali claritate aeternam caliginem, pro suavitate amaritudinem, pro tranquillitate turbinem.* Hinc ô Christiane! ut tibi omnia cooperentur in bonum, & tranquillitatem expectatam invenias: esto bonus, esto pius, morem gerens verbis Josue hîc v. 14. cap. 24. dicentis ad Hebræos: *nunc ergo timete Dominum, & servite ei corde perfectô.* Cogita: quomodo Abraham credentium Pater Deum vocantem secutus, dum ejus amore omnia reliquit, tam amplum invenerit semen, quod stellas numerô æquabat teste Josue citati capit. v. 3. Cerne: quomodo Hebræi ad mandatum Dei Ægyptum egressi, siccum repererint iter in mari rubro, salvati per illud ipsum Elementum, quod Ægyptiorum ruina & tumulus fuit v. 7. citati cap. Perpende: quomodo eisdem armis, quæ tot barbaræ gentes strinxerant in capita Hebræorum, aut interfectæ sint, aut in turpissimam fugam abactæ à victoribus Hebræis v. 9. & seqq. hujus capit. planè innumera sunt, quæ afferi possent exempla, clarissimè probantia: omnia cooperari in bonum diligentibus Deum teste Apostolô Rom. 8.

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 1. & 2. lib. Judicum, in quibus describitur Sollicitudo Israëlitarum de Duce locô demortui Josue obtinendo. Victoria de Adonibezec, pœnâ Talionis punito. Petitum Axæ à Patre suo. Israëlitarum fletus, crebra defectio, & pœna.

Considera I. **I**sraëlitas mortuô Josue novum habituros Ducem, ut N. 217. omni invidiæ in electionibus frequenter occurrenti præcluderent viam, ipsum Deum accessisse, talibus usos verbis v. 2. cap. 1.

quis

quis ascendet ante nos contra Chananaum, & erit Dux belli? Invidiæ inquam, ut sic præcluderent viam: hæc enim non perverfos tantum, & Mundo addictos homines, sed electum quoque Populum Spiritualesque viros persæpè impetit. Quis enim nescit, ipsos Christi discipulos, futuros aliquando omnium virtutum Magistros, ab hac Tyrannide impugnatos, quin imò turpiter victos esse? Protoparentes nostri in ipso statu Innocentiæ & originalis Justitiæ positi Deo invidabant scientiam, & hic erat pessimus ille scopolus, ad quem allissi tantam honorum omnium subière ruinam. Erat Saul haud dubiè vir virtutis probatæ, quando regium conscendit Thronum, adèò humilis, ut à Samuele in Regem ungendus lateret absconditus; attamen stimulante invidiâ, & de illo triumphante eò devenit, ut teste S. Antoninò p. 2. tit. 8. c. 1. S. 4. *pessimus factus sit*. Tametsi discipuli præcursoris Joannis Baptistæ cum adèò ab honoribus & dignitatibus humanis alienum esse scirent, ut etiam altissimam dignitatem Messiatûs repudiârît, sibi tamen invidiam adèò prædominari patiebantur, videntes: Christum majores consequi honores Joanne, ut id æquò animò ferre non possent. Quare nil magis cavendum est homini Christiano, quàm ne capiatur livore aut invidiâ, aliàs unicò quasi momentò grande virtutum ædificium, quod forsan multò construxit tempore, destruet. Illa est hostis Chananeus & Pherezæus, quem instar Judæ & Simeonis Victorum nos superare oportet. *Hostis est intestinus*, inquit S. Chrysolog. Serm. 4. *quia non carnis quatit muros, non elidit septa membrorum, sed ipsam cordis arietat arcem. Et antequam viscera sentiant, ipsam Dominam corporis animam prado capit, & adducit inclusam*. Graviora nunquam vidit orbis mala, quàm Angelorum ruinam, & necem Christi per Judæos illatam; sed hæc à nullo fonte, quàm sola ab invidia ortum traxere. Quod primum concernit, scholasticorum Bernardò Duce opinio est: Luciferò & aliis Angelis propositam fuisse divini verbi Incarnationem, ab illis tanquam à creaturis adorandam; at invidiâ excæcatos hunc actum detractâsse, non enim poterant obsequiosis intueri oculis, humanam naturam ad tantum dignitatis gradum evectam. De Christi acerbissima morte Matthæus asserit c. 27. *Sciebat enim (Pilatus) quòd per invidiam tradidissent eum*. Est autem indubitata res, nonnullos ex abjectis de cælo Angelis in aère collocatos; hoc namquid luculenter probant verba Apostoli dicentis; *contra spiritualia nequitia in cælestibus*, Sed quæret aliquis, quid ergo

in aëre patiantur illi, quos constat, nunquam non pati? reponit mox citatus mellifluus Doctor Serm. 54. in Cant. Diabolus in pœnam suam locum in aëre medium inter cœlum & terram sortitus est, ut videat, & invideat, ipsaque invidiâ torqueatur: ut videat hominum mortuorum animas cœlum, quod ille coactus est relinquere, scandentes, & has videndô ab ipsa invidia magis puniatur, quam ab ipsis Tartari flammis. Hinc S. Antoninus non veretur dicere de Pass. Dom. Fer. 4. quòd magnâ Deus afficeret pœnâ invidum, si ipsum etiam in gloria Paradisi poneret, eò quòd talis gloriam proximorum sustinere non posset, habiturus tot carnifices, quot aspiceret Angelos & beatorum animas, aut pari aut majori adhuc gloriâ donatos. Dicam igitur cum Laurentiô Presbyt. *Hoc solum invidus benè agit, quòd se cruciat; cetera peccata in futurum servantur, invidia ob magnitudinem sceleris in presenti digna accipit. Invidia quòd malum hosti optat, sibi ita facit: quia igne, quò urit, uritur. Pati cogitur cum victo Adonibezec v. 7. hujus capitis exclamante: Sicut feci, ita reddidit mihi Deus. Anima ejus, instar Axæ corpori ceu jumento insidens, quia nimiô calore alienæ fortis torquetur, irriguum petet; verum non obtinebit aliud, quàm illud, de quo canit regius Vates Psal. 68. Intraverunt aqua usque ad animam meam, infixus sum in limo profundi, & non est substantia.*

Considera 2. Quanti Deus aestimet lacrymas, quas dolor contriti N. 218. pectoris extorquet, & quales fuderant Judæi cap. 2. v. 5. Hæ enim locò Sacrificii videntur à Deo recipi testante id regiô Vate Psal. 50. *Sacrificium Deo Spiritus contribulatus; & hinc S. August. illas appetens exclamat: Succende mentem meam igne illò, quem misisti in terram, & voluisti vehementer accendi: ut Sacrificium Spiritus contribulati & cordis contriti obortis lacrymis quotidie offeram tibi.* In Purificatione Virginis Deiparæ, ipsò sole millies purioris, legimus oblatos esse duos turtures in Sacrificium. Quæso: cur tot regalibus donis Orientalium thesaurorum provisa Mater non divitum instar obtulit Agnum, quem utique facilè levi- que pretiô comparasset? at noverat paupertatis simul & pœnitentiæ amantissima Virgo, pretiosius Deo non offerri Sacrificium, quàm illud, quod figurâ suâ lacrymas & gemitus adumbrat, turtures videlicet, quorum *cantus gemitus est.* Nullus hêrcle denegabit mihi: Martyrium esse Sacrificium Deo acceptissimum; & hinc admonet Apostolus Rom. 12. *obsecro itaque vos fratres per Misericordiam Dei: ut exhibeatis corpora vestra Hostiam viventem, sanctam, Deo placentem &c.* lacrymas verò

Q9

NON

non dispares esse Martyriò testatur S. Chrysoft. Homil. 2. in Psal. 50. dicens: *Martyres fundendò sanguinem aperunt venas: contrita pectora effundendò lacrymas pandunt oculos.* Salvator noster in morte sua perfectissimum Patri æterno Holocaustum oblaturus, non tam sanguinem, quàm lacrymas fudit asserente Apostolò ad Hebræ. 5. *cum clamore valido & lacrymâ offerens, exauditus est pro sua reverentia.* Ex ejus sacratissimo latere non tantùm sanguis, sed & aqua prodit: & quod summè mirandum, prodit ex latere, ob gravissimam sitim exsiccato, quò grandî Mysteriò indicare voluit: cruentum ejus Sacrificium non solum sanguinis, sed etiam lacrymarum profluvio consummatum esse. ò peccator! qui instar rebellium Israëlitarum ab Angelo tutelari admoneris tam frequentium defectioinum & defectuum, audiens ab illo, quod auditum ab Israëlitis v. 3. citati cap. *Cur hoc fecistis? &c.* Quæso tandem respicere cum illis: *elevans vocem & flens.* Dominus infinitæ Misericordiæ, nunquam despiciens cor contritum & humiliatum, exaudit lacrymas tuas, sicut v. 18. hujus cap. dicitur exaudisse lacrymas pœnitentium Israëlitarum: *liberans eos de cade vastantium &c.* criminum videlicet omnium, quæ tanquam atrocissimi conscientie tuæ hostes eam horrendum in modum cruciant. Hujus luculentum accipe testimonium in sequenti exemplo, quod ab Henrico Sommario in annotat. fusiùs describitur. Vixerat in Thracia infamis quidam Latro, quin & Latronum Princeps, qui cassò labore à multis ad compedes & carcerem quæsitus, ultrò tandem, vel potius conscientia stimulis agitatus, se ad pedes Imperatoris Mauritiî abjecit. Paucos post dies in febrim & ipsam quoque phrenesim incidit, sed tandem sibi redditus, in tam copiosas lacrymas peccatorum suorum causâ resolvit oculos, ut expletò aliquot horarum spatiò, inter hos pœnitentiæ fletus tandem expirârît. Medicus quidam primarius, hospitem domum, in qua jacuerat pœnitens, visitare solitus, hac ipsâ horâ domi suæ vidit Æthiopes plurimos, latronis lectum accedentes cum chartis, quæ horrenda ejus peccata ferebant descripta. Vidit pariter Angelos duos mirâ claritate præfulgidos lecto propinquos. Æthiopes cum sumptâ quantociùs trutinâ in unam lancis partem immississent sua chirographa, mox ea depressa est, vacuâ alterâ parte in altum sublatâ. Angeli, qui tunc aderant, tenerrimâ compassione erga miserum commoti, exclamant: *siccine nihil relictum est nobis, quod imponamus? sed dum unus hæc verba loquitur, alter strophium, quò latro*

tro

tro poenitentiae suae lacrymas absterferat, in alteram lancem ponit & ecce! deprimitur vacua lanx dissipatis omnibus atque dispersis chirographis. Inter divinas deinde laudes & gratias animam mortui fugatis Daemonibus in caelum deferunt. Haec omnia ut conspexit Medicus, quamprimum evigilans ad Hospitale currit, reperit ibidem calens quidem latronis corpus, sed vitam destitutum, strophiolò super oculos jacente, quod lacrymis madidum Imperatori Mauritio offert, narrans omnia, quae sibi in somnis obvenerant, de extincto latrone objecta. Haec, ut memini fusiùs describit cit. author, in annot. in c. 24. paradif. ani.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 3. & 4. lib. Judicum, in quibus describitur Victoria Eglon Regis obtenta de Israëlitis ter deficientibus à Deo, captorum liberatio per Aod, Eglon transfodientem. Electio Debora in Caput Israëlitarum. Mors Sisara à Jabel illata.

Considera I. **P**ER Eglon Regem, quem citatò capite S. Scriptura asserit exstitisse *crassum nimis*, rectè adumbrari Bacchanalium tempora. Haec proh dolor! Christianos à se turpiter subactos velut mancipia despoticè subjecta tenent, haud aliter, quàm subditos habuit olim Eglon Israëlitas, à se superatos. Estque ista servitus eò crudelior, quò homines Christianos non tantum libertate corporum, sed etiam rationis usu privat. Enim verò si ipsum nomen Bacchanalia perpendamus, reperimus illud à *bacchari* derivatum, idem significans, quod indicat: *surexe, insanire, stultescere*. Optimè id describens ait Caspar. Manzi. decif. Pal. q. 50. *fit, ut impij illis diebus sese ingurgitent, furentes & insanientes in publicum prodeant, stultos ex professo egant, deridenda faciant, & loquantur. Deo ingrati, natura injurii, hominibus molesti, Diabolo devoti, fatuos & momos representent.* De Cajo Caligula referunt Historici; quod sumptuoso quondam convivio assidens, effusè coeperit ridere, convivis verò causam risus querentibus responderit: rideo vestram insaniam, dum video vos joculari, garrere, ludere omnes, quorum tamen capita unico nutu à me monitus satelles detruncabit. Ridenda adhuc magis est illorum Christianorum insania, qui praefatis Bacchanalium diebus tanto cum júbilo & tripudiis non temporali tantum,